

Vergaderjaar 1983–1984

18 039

Sportbeleid

Nr. 2

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN CULTUUR

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Rijswijk, 25 mei 1984

Hierbij doe ik u de «Notitie Accenten Sportbeleid» toekomen. De notitie is na behandeling door de Interdepartementale Coördinatie-commissie Welzijnsbeleid tevens in de Welzijnsraad en de ministerraad besproken.

Aan deze notitie is in augustus 1983 een concept-notitie voorafgegaan die uitgebreid onderwerp van inspraak is geweest.

Schriftelijke reacties op het concept zijn ontvangen van:

1. de Nederlandse Sport Federatie (NSF);
2. de Nederlandse Katholieke Sportfederatie (NKS);
3. het Interprovinciaal Overleg voor Jeugd en Sport (IPO);
4. de Nationale Federatie van Werkers in de Sport (NFWS);
5. de Federatie CIOS-sportleid(st)ers Nederland (FCN);
6. de directies van de Centrale Instituten voor de Opleiding van Sportleiders(sters) (CIOS);
7. de Koninklijke Nederlandse Vereniging van Leraren en Onderwijzers in de Lichamelijke Opvoeding (KNVLOLO);
8. de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV);
9. de Gemeente Rotterdam;
10. de Landelijke Contactraad (LC).

Daarnaast heeft mondeling overleg plaatsgevonden met de NSF, het IPO en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) via het Nationaal Sport Overleg (NSO), alsmede met de Stichting de Nationale Sporttotalisator (SNS), over de concept-notitie en de financiering van de beleidsvoornemens.

Met de aanbieding van deze notitie heb ik niet de pretentie een totaal nieuw sportbeleid te presenteren. Het gaat mij om het leggen van een aantal hedendaagse accenten in het algemene sportbeleid waaraan WVC een bijdrage levert. Het algemeen sportbeleid is geen zaak van één van de beleidspartners. Daarom is een gezamenlijk optreden nodig, waarbij de autonomie van de partners dient te worden erkend.

De reacties van de bovengenoemde instanties op de concept-notitie zijn zonder uitzondering in grote lijnen positief. De accenten die ik in het sportbeleid wil leggen blijken in brede kring te worden onderschreven, zoals ook bleek in het NSO. Ik ben daarover bijzonder verheugd. Niet alleen

omdat mij dat sterkt in de overtuiging met het stimuleren van blijvende sportbeoefening een bijdrage kan leveren aan een door iedereen na te streven gezonde levensstijl, maar vooral omdat het leggen van die accenten alleen in nauw overleg met alle beleidspartners kan worden verwezenlijkt.

De sportwereld is zeer complex; alleen daarom was het niet mogelijk aan alle geuite wensen en behoeften te voldoen. Een groot aantal opmerkingen kon echter – soms grotendeels – in de notitie worden verwerkt.

Op enkele minder eenvoudig te verwerken aspecten ga ik thans in globale zin nader in. Dit betreft allereerst de kwestie van de taakafbakening tussen de beleidspartners. Vervolgens wordt ingegaan op de invulling van de prioriteiten voor het beleid in 1985. Ten slotte wordt in een financiële paragraaf aangegeven hoe over de dekking van de beleidsvoornemens op dit moment wordt gedacht.

Het vraagstuk van de taakafbakening

De taken en verantwoordelijkheden op sportgebied zijn voortdurend in discussie. Dat kan ook bijna niet anders omdat de samenleving, de overheid, de sport en het sportbeleid continu in beweging zijn. De consequentie hiervan is wel dat steeds opnieuw nadere bezinning op de taakverdeling en -afbakening nodig is. Dat geldt gelijkelijk op de diverse overheidsniveaus.

De NSF heeft de in de notitie neergelegde opvatting over de verhouding tussen overheid en particulier initiatief in grote lijnen onderschreven. IPO en VNG waren van mening dat de notitie het primaat wel erg sterk bij de sport legt. Daarnaast heeft het IPO zeer nadrukkelijk verzocht om overleg over de taakafgrenzing tussen het Rijk en de provincies, met name op het gebied van het sportstimuleringsbeleid. Meer concreet werd gesteld dat er ten aanzien van sport overdag ook een provinciale verantwoordelijkheid is en ten aanzien van stimuleringsprojecten onvoldoende afstemming van de rijkstaken met de provinciale taken bestaat.

Ook de VNG heeft in de NSO-bespreking die was gewijd aan de concept-notitie te kennen gegeven dat de verantwoordelijkheden van de overheden beter omschreven dienen te worden. Vooral ten aanzien van ongeorganiseerd en specifieke aandachtsgroepen wordt de betrokkenheid van de gemeenten groot genoemd; in het NSO zou dat aan de orde gesteld moeten worden.

Ik verschil in essentie niet met het IPO en de VNG van mening over de vraag of het sportbeleid in Nederland, of een onderdeel van dat beleid, nu wel of niet een zaak is van één van de partners alleen. Die vraag beantwoord ik ontkennend. Er is echter nog een discussie gaande over de taakafbakening, onder andere in het Permanent Overheden Overleg op het gebied van de Sport (POOS).

Deze problematiek, die direct te maken heeft met de verhouding overheid-particulier initiatief, wordt in de Notitie Accenten Sportbeleid wel behandeld. In de lijn van dit kabinet wordt het overheidsbeleid zodanig gericht dat het particulier initiatief voldoende vrijheid behoudt.

In mijn sportbeleid richt ik mij dienovereenkomstig op het in staat stellen van de landelijke sportbonden met hun verenigingen om voldoende sportmogelijkheden te creëren. Dit beleid dat gezien kan worden als versterking van de bestaande verticale structuur van de sport (zie blz. 28 e.v. van de notitie), staat enigszins haaks op de gedachte die de provincies hebben over steunfuncties. Immers de autonomie van het sterk verticaal gestructureerde particulier initiatief op sportgebied verdraagt slecht vóór-ordening op provinciaal of regionaal niveau; elke bond zal op eigen wijze zijn decentralisatie of deconcentratie van beleid willen regelen. Ik blijf daarom, ondanks de opmerkingen gemaakt door het IPO, vooralsnog van mening dat op het particulier initiatief de eerste keus dient te vallen.

Wellicht ten overvloede wil ik nog eens benadrukken dat het natuurlijk niet de bedoeling is het IPO op enigerlei wijze buiten spel te zetten. Zoals reeds opgemerkt ben ik in de Notitie Accenten Sportbeleid uitgebreid ingegaan

op de verwevenheid van de sport en het sportbeleid op alle niveaus en het daaruit voortvloeiende accent op de voortdurende afstemming van beleid.

In een dergelijke situatie kan geen enkele partner mijns inziens de alleen-verantwoordelijkheid op zich nemen voor bepaalde beleidsonderdelen. Maar ook het samen doen vereist een zo duidelijk mogelijke invulling van de taken van de diverse overheden, waarbij het naar mijn mening een illusie is te denken dat er een voor alle situaties geldende afbakening te maken is. Ik zie in het NSO (en het POOS), echter een geschikt platform om per beleidsonderdeel tot duidelijker afspraken te komen, zowel met betrekking tot de invulling van de verantwoordelijkheden van de diverse overheden als van de georganiseerde sport. Mede hierom heb ik de beleidsvoornemens in mijn Notitie Accenten Sportbeleid bewust niet verder uitgewerkt. Nader overleg met de partners met betrekking tot de meer concrete invulling van onderliggende programma's is noodzakelijk, vooral op het punt van de voorgenomen projecten.

Globale invulling van prioriteiten voor 1985

De Notitie Accenten Sportbeleid mondt uit in een groot aantal beleidsvoornemens, zonder verdere frasering voor de komende jaren. Middelen voor beleidsvernieuwing zijn slechts zeer beperkt aanwezig; vandaar dat keuzen dienen te worden gemaakt. Met de partners in het NSO zijn voor 1985 de volgende prioriteiten vastgesteld, die nog in overleg van nadere programma's voorzien moeten worden.

Binnen het accent op blijvende sportbeoefening wordt prioriteit gegeven aan het behoud en de bevordering van sportdeelneming binnen de georganiseerde sport door het opzetten van landelijke projecten. De planning en instrumentering van deze projecten zijn uitdrukkelijk onderwerp van overleg met de beleidspartners in het NSO.

Het project dat in 1985 wordt opgezet ter bestrijding van de uitval van sporters wordt gericht op de **jeugd** in de leeftijdscategorie van $\pm 13-15$ jaar. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het internationale jaar voor de jeugd 1985. In het jaar 1986 zullen de activiteiten vervolgens gericht worden op sporters van 30 jaar en ouder; in 1987 is een andere, in nader overleg vast te stellen jeugdcategorie aandachtsgroep.

Ter vergroting van de mogelijkheden voor nieuwe groepen sporters wordt in 1985 prioriteit gegeven aan een landelijk project **sport overdag** omdat daarmee het best wordt aangesloten op de actualiteit. In de daarop volgende jaren wordt specifiek aandacht gegeven aan minderheden (1986) en vrouwen in de sport (1987). De projecten worden naast de landelijke promotie vooral gericht op de lokale sport-infrastructuur, met name de organisatorische voorwaarden bij de sportverenigingen.

De **bereikbaarheid van accommodaties** is onderwerp van zorg met projecten in de exploitatiesfeer en vrijetijdsprojecten. Dit laatste staat in het teken van verkenning van de behoeven en mogelijkheden door middel van onderzoek en experimenten. De instrumentering van dit beleidsonderdeel vormt onderwerp van overleg met de beleidspartners in het NSO.

Binnen het accent op de kwaliteit van de sportbeoefening vraagt een aantal beleidsonderdelen in 1985 de aandacht. Allereerst de **sportgezondheidszorg/medische begeleiding**. De nadruk ligt hierbij op een goede structurering van de sportmedische begeleiding en advisering in overleg en samenspraak met het Nationaal Instituut voor de Sportgezondheidszorg (NISGZ) en de sportwereld. Daarnaast zal een voorlichtingsbeleid ter preventie van sportblessures worden ontwikkeld.

Ten tweede de **maatschappelijke begeleiding**. Met ingang van 1985 wordt in overleg met de sportwereld nadrukkelijker aandacht besteed aan een beleid gericht op de voorbereiding van de topsporter op de na-actieve periode.

In de derde plaats wordt prioriteit gegeven aan een vervolmaking van het **opleidingsstelsel** in de sport door inschakeling van de Nationale Sport Academie (NSA) en adviesaanvraag bij de NSF.

Binnen de accenten op de internationale samenwerking en de afstemming van beleid wordt prioriteit gelegd bij het **vergroten van de deskundigheid van sportkader uit ontwikkelingslanden, een herstructurering van het CDDS** en een aan het NSO gekoppelde **adviesgroep sport in de jaren '90**.

Financiering

De bovengenoemde beleidsvoornemens kunnen – met uitzondering van de landelijke projecten – geheel binnen het budget voor sportzaken worden gefinancierd.

Voor de landelijke projecten met betrekking tot jeugd en sport overdag heeft de Stichting de Nationale Sporttotalisator (SNS) zich bereid verklaard een vergelijkbare bijdrage op die beleidsonderwerpen te richten. Bij de invulling van de programma's en het aangeven van de instrumenten zal in SNS-verband nader aangegeven worden waar de middelen gerealloceerd zullen worden. Daarnaast heeft de NSF laten weten positief te staan met betrekking tot het nagaan van mogelijkheden voor inkomstenverwerving uit sponsoring.

Het ligt in het voornemen ter financiering van de Notitie Accenten Sportbeleid voor 1985 de volgende bedragen te realloceren:

a. Blijvende sportbeoefening

1. project bestrijding uitval jeugd	f	500 000
2. project sport overdag	f	500 000
3. versterking kwaliteit bondsbureaus	f	200 000
4. bereikbaarheid sportaccommodaties (exploitatieprojecten, vrijetijdsprojecten)	f	700 000

b. Kwaliteit sportbeoefening

1. sportgezondheidszorg	f	150 000
2. maatschappelijke begeleiding	f	150 000
3. Nationale Sport Academie	f	100 000
	f	2 300 000

De staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
J. P. van der Reijden